

Wyniki monitoringu szyplinu jedwabistego *Dorycnium germanicum*

Spis treści

1. WYNIKI MONITORINGU SZYPLINU JEDWABISTEGO DORYCNIUM GERMANICUM CAŁA POLSKA WPROWADZENIE	2
I. INFORMACJE OGÓLNE	2
2. WYNIKI MONITORINGU SZYPLINU JEDWABISTEGO DORYCNIUM GERMANICUM W REGIONIE ALPEJSKIM	6
3. WYNIKI MONITORINGU SZYPLINU JEDWABISTEGO DORYCNIUM GERMANICUM W REGIONIE KONTYNENTALNYM	7
II.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISKA	7
II.A.1 WSKAŹNIKI STANU OCHRONY, AKTUALNE ODDZIAŁYWANIA I PRZEWIDYWANE ZAGROŻENIA W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM KONTYNENTALNYM NA STANOWISKACH	8
II.A.2. STAN OCHRONY I JEGO PARAMETRY W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM KONTYNENTALNYM NA STANOWISKACH	8
II. B. POZOSTAŁE TABELI NA POZIOMIE STANOWISKA:	10
III.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000	14
4. WYNIKI MONITORINGU SZYPLINU JEDWABISTEGO DORYCNIUM GERMANICUM CAŁA POLSKA PODSUMOWANIE	15
IV. PODSUMOWANIE INFORMACJI O STWIERDZONYCH GATUNKACH OBCEJ INWAZYJNYCH	15
V. UWAGI DO METODYKI EWENTUALNE PROPOZYCJE ZMIAN NA PODSTAWIE PROWADZONYCH BADAŃ	15
VI. SKUTECZNOŚĆ PODJĘTYCH DZIAŁAŃ OCHRONNYCH ORAZ PROPOZYCJE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH	15
VII. INNE UWAGI	16
VIII. WYKONAWCY MONITORINGU	16
IX. SYNTETYCZNE PODSUMOWANIE WYNIKÓW MONITORINGU GATUNKU SZYPLIN JEDWABISTY DORYCNIUM GERMANICUM	16

1. Wyniki monitoringu szyplinu jedwabistego *Dorycnium germanicum* cała Polska wprowadzenie

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. KOD i nazwa gatunku

Dorycnium germanicum (Gremli) Riki – szyplin jedwabisty

2. Informacja w jakich regionach biogeograficznych występuje dany gatunek

Kontynentalny

3. Koordynator główny

2015-2018 Grzegorz Leśniański

4. Koordynator krajowy

2015-2018 Marcin Czerny

5. Ewentualni współpracownicy

2015-2018 brak

6. Eksperti lokalni

2015-2018 Anna Koczur

Rysunek 1: Szyplin jedwabisty *Dorycnium germanicum*

7. Lata i miesiące obecnych i poprzednich badań z informacją, czy jeżeli były istotne różnice w porze badań oraz warunkach pogodowych pomiędzy kolejnymi powtórzeniami badań, mogły one wpłynąć na różnice w wynikach badań – zestawienie.

Monitorowane stanowisko szyplinu jedwabistego <i>Dorycnium germanicum</i>	Termin przeprowadzenia prac monitoringowych		Region biogeograficzny	Uwagi
	Poprzednio	Teraz 2015-2018		
Garb Pińczowski	-	sierpień	kontynentalny	Monitoring prowadzony po raz pierwszy

Badania można prowadzić od czerwca do sierpnia, ze względu na długi okres kwitnienia szyplinu jedwabistego. Jednak ze względu na konieczność wykonania zdjęcia fitosocjologicznego oraz oceny pokrycia innych gatunków, wskazane jest wykonanie obserwacji na tyle wcześnie, aby pozostałe gatunki były dobrze rozpoznawalne.

Badania wykonano 17 sierpnia 2016 r.

8. Liczba stanowisk przypadająca na poszczególne etapy (cykle), ile nowych, ile usuniętych oraz niemonitorowanych w danym etapie

Tab. 1. Liczba stanowisk przypadająca na poszczególne etapy badań dla szyplinu jedwabistego *Dorycnium germanicum* monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

W latach (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba monitorowanych stanowisk szyplinu jedwabistego <i>Dorycnium grtmanicum</i> w latach			Liczba usuniętych	Liczba dodanych	Pozostała liczba stanowisk do monitorowania w bieżącym cyklu	Uwagi
		W regionie ALP	W regionie CON	RAZEM				
2015-2018	2016	Nie występuje	1	1	-	-	-	2015-2018 był pierwszym cyklem monitoringu, w którym monitorowano szyplina jedwabistego

Liczba stanowisk nie ulegnie zmianie, gdyż obecnie jest to jedyne stanowisko tego gatunku w kraju.

Tab. 1A. Liczba o b s z a r ó w przypadająca na poszczególne etapy badań dla szyplinu jedwabistego *Dorycnium germanicum* monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

W latach (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba monitorowanych o b s z a r ó w ze stanowiskami szyplinu jedwabistego <i>Dorycnium grtmanicum</i> w latach			Liczba usuniętych	Liczba dodanych	Pozostała liczba obszarów do monitorowania w bieżącym cyklu	Uwagi
		W regionie ALP	W regionie CON	RAZEM				
2015-2018	2016	Nie występuje	1	1	-	-	-	2015-2018 był pierwszym cyklem monitoringu, w którym monitorowano szyplina jedwabistego

9. Informacja czy była zmieniana metodyka, w tym waloryzacja oraz kiedy i na czym polegała.

Po przeanalizowaniu danych terenowych do zaproponowanej wstępnie metodyki wprowadzono kilka poprawek: zmieniono wyskalowanie dwóch wskaźników, charakteryzujący populację „liczebność” i charakteryzujący siedlisko „powierzchnia zajętego siedliska”, zrezygnowano z wskaźnika „negatywne wpływy z otoczenia”, oraz zmieniono jeden z wskaźników kardynalnych.

Dla liczebności szyplinu zaostrożono kryteria podnosząc wartości progowe. Za stan właściwy (FV) uznano liczbę osobników nie mniejszą niż 500, a w przyszłości nie mniejszą niż w poprzednim okresie obserwacji. Za niezadowalającą (U1) uznano liczbę osobników mieszczącą się w przedziale od 100 do 500, a w przyszłości sytuację gdy liczba osobników zmniejsza się, ale nie więcej niż o 20% w stosunku do poprzedniego okresu obserwacji. Za złą (U2) uznano sytuację, gdy liczba osobników nie przekroczy 100 lub będzie mniejsza o więcej niż 20% w stosunku do poprzedniego okresu obserwacji. Zaproponowane wcześniej przedziały to – FV: > 100, U1: 75-100, U2: <75.

Jeśli chodzi o powierzchnię zajętego siedliska, wartości zostały bardziej zróżnicowane. Za właściwą (FV) uznano powierzchnię przekraczającą 25 arów, a w przyszłości sytuację gdy powierzchnia siedliska zajętego przez szyplina będzie taka sama lub większa niż w poprzednim okresie obserwacji. Za niezadowalającą (U1) uznano powierzchnię mieszczącą się w przedziale 10-25 arów, a w przyszłości sytuację gdy powierzchnia zmniejszy się, ale nie więcej niż o 20% w stosunku do poprzedniego okresu obserwacji. Za złą (U2) uznano sytuację, gdy powierzchnia zajętego siedliska nie przekroczy 10 arów lub zmniejszy się o więcej niż 20% w stosunku do poprzedniego okresu obserwacji. Zaproponowane wcześniej przedziały to – FV: > 25 a, U1: 20-25 a, U2: <20 a.

Ewentualne negatywne wpływy z otoczenia dobrze charakteryzują wymieniane oddzielnie oddziaływania, nie ma więc potrzeby wyróżniania dodatkowego wskaźnika. Wskaźnik ten mógłby być mylnie interpretowany, ponieważ zjawiska które na stanowiskach innych gatunków zwykle mają negatywne oddziaływanie (takie jak powodujące erozję nadmierne wydeptywanie) tu wywierają pozytywny wpływ.

Za wskaźniki kardynalne uznano: „liczebność”, „stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą” oraz „miejsce do kiełkowania”. Wskaźnik „gatunki

ekspansywne” uznano za mniej istotny.

Zmiany metodyki uwzględniono przy wypełnianiu formularzy w 2016 roku.

Ewentualne dalsze zalecenia i propozycje zmian metodyki będą mogły być zaproponowane po zebraniu większej ilości danych.

10. Informacja o ewentualnym wykorzystaniu wyników z innych projektów

Nie korzystano z wyników z innych projektów.

11. Reprezentatywność wyników pod względem lokalizacji, ocena właściwego rozmieszczenia stanowisk

Obecnie w Polsce istnieje tylko jedno, znane już od XIX wieku stanowisko szyplinu jedwabistego znajdujące się w południowo-wschodniej części Niecki Nidziańskiej na garbie Pińczowskim między Pińczowem a Skowronnem. W przeszłości gatunek ten występował jeszcze na dwóch stanowiskach – w Niecce Soleckiej i w Przemyśle (Kaźmierczakowa 2004). Szyplin jedwabisty jest gatunkiem zagrożonym wg Polskiej czerwonej księgi roślin (2014).

Monitoringiem objęto jedyne polskie stanowisko, a wyniki są w pełni reprezentatywne pod względem lokalizacji i rozmieszczenia stanowisk.

Rysunek 2: Mapa rozmieszczenia monitorowanych stanowisk gatunku

12. Informacja o liczbie działek prywatnych

Stanowisko znajduje się na terenie prywatnym.

2. Wyniki monitoringu szyplinu jedwabistego *Dorycnium germanicum* w regionie alpejskim

W regionie alpejskim nie prowadzono monitoringu ze względu na brak zidentyfikowanych stanowisk gatunku.

3. Wyniki monitoringu szyplinu jedwabistego *Dorycnium germanicum* w regionie kontynentalnym

II.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISKA

Tab.2. Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla gatunku szyplin jedwabisty *Dorycnium germanicum* – monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

Ocena stanu gatunku szyplin jedwabisty <i>Dorycnium germanicum</i> - monitoring określony stan badań na koniec 2016 r.					
Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika/ Nazwa parametru	OCENA stanu gatunku szyplin jedwabisty <i>Dorycnium germanicum</i> na stanowiskach			Suma monitorowanych stanowisk
		Liczba stanowisk z daną oceną:			
		FV	U1	U2	
		teraz	teraz	teraz	
		w latach 2015-2018	w latach 2015-2018	w latach 2015-2018	
Populacja	Liczebność ¹⁾	1	-	-	1
	Liczba (%) osobników generatywnych	1	-	-	1
	Obecność siewek	1	-	-	1
	Stan zdrowotny	1	-	-	1
	Parametr Populacja	1	-	-	1
Siedlisko gatunku	Powierzchnia potencjalnego siedliska	1	-	-	1
	Powierzchnia zajętego siedliska	1	-	-	1
	Fragmentacja siedliska	1	-	-	1
	Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą	1	-	-	1
	Gatunki ekspansywne roślin zielnych	1	-	-	1
	Gatunki obce, inwazyjne	1	-	-	1
	Miejsce do kiełkowania	1	-	-	1
	Parametr Siedlisko gatunku	1	-	-	1
Perspektywy ochrony		1	-	-	1
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)		1	-	-	1

¹⁾podkreślenie oznacza wskaźnik kardynalny

Tab. 2A. Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony wskaźników i parametrów łącznie tylko na tych stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla gatunku szyplin jedwabisty *Dorycnium germanicum* – monitoring skończony – *stan badań na koniec 2016 r.*

Monitoring prowadzono po raz pierwszy

OMÓWIENIE I PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISK

W związku z tym, że w 2016 roku prowadzono monitoring szyplinu jedwabistego po raz pierwszy, nie ma odniesień do wcześniejszych badań.

II.A.1 Wskaźniki stanu ochrony, aktualne oddziaływania i przewidywane zagrożenia w regionie biogeograficznym kontynentalnym na stanowiskach 1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników populacji na stanowiskach

Stan populacji został określony jako właściwy. Wielkość populacji oszacowano na kilka tysięcy osobników, z czego 75% kwitło. Zaobserwowano liczne siewki i osobniki juwenilne. Nie stwierdzono żadnych uszkodzeń ani zmian chorobowych. Dlatego **wszystkie podlegające ocenie wskaźniki oceniono jako właściwe (FV)**. Wielkość populacji jest stabilna, porównywalna z danymi prezentowanymi dotychczas w literaturze.

2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników siedliska gatunku na stanowiskach

Wartości, a co za tym idzie oceny wskaźników dotyczących siedliska występowania szyplinu jedwabistego są prawidłowe i **wszystkie podlegające ocenie wskaźniki oceniono jako właściwe (FV)**. Powierzchnia siedliska zajętego przez monitorowany gatunek wynosi około 0,5 ha. Stanowi ona część muraw kserotermicznych (siedliska potencjalnego) o powierzchni około 2 ha. Część ta wyróżnia się małym zwarcim runi, tak że miejsca nieporośnięte, konieczne do kiełkowania szyplinu zajmują od 25 do 40 procent. Nie stwierdzono tu obcych gatunków inwazyjnych, a rodzime gatunki ekspansywne mają znaczenie marginalne. Jedynie stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą jest dość wysoki, choć mieści się w wartościach prawidłowych.

II.A.2. Stan ochrony i jego parametry w regionie biogeograficznym kontynentalnym na stanowiskach

1. Stan i zmiany w czasie parametru populacja na stanowiskach

Stan populacji na jedynym w regionie kontynentalnym i w Polsce stanowisku szyplinu jedwabistego został określony jako właściwy **(FV)**. Populacja jest stabilna, a jej wielkość porównywalna z danymi prezentowanymi dotychczas w literaturze.

2. Stan i zmiany w czasie parametru siedlisko gatunku na stanowiskach

Stan siedliska jedyne w regionie kontynentalnym i w Polsce stanowiska szyplinu jedwabistego oceniono jako prawidłowy **(FV)**. Stanowisko nie zostało zaklasyfikowane jako referencyjne z powodu stosunkowo dużego stopnia zarośnięcia siedliska przez drzewa i krzewy (zbliżającego się do wartości uznanej za progową). Niestety brak danych porównawczych i nie wiadomo, czy i jakim zmianom podlegała powierzchnia siedliska w przeszłości. Niewątpliwie powierzchnia siedliska potencjalnego w przeszłości musiała być znacznie większa.

3. Stan i zmiany w czasie parametru perspektywy ochrony gatunku na stanowiskach

Perspektywy ochrony określono jako dobre **(FV)**. O ile nie zajdą jakieś nieprzewidziane zmiany, gatunek powinien utrzymać się na stanowisku co najmniej przez kolejne kilkanaście lat. Sprzyjają temu zabiegi ochrony czynnej w postaci przywrócenia wypasu. Nasilająca się w ostatnich latach presja turystyczna i związane z nią wydeptywanie muraw sprzyjają utrzymaniu się szyplinu jedwabistego na stanowisku.

4. Stan ochrony gatunku i jego zmiany w czasie na stanowiskach

Stan ochrony gatunku na stanowisku oceniono jako prawidłowy **(FV)**. Jedyne w Polsce stanowisko szyplinu jedwabistego obecnie jest stabilne, a wszystkie parametry uznano za właściwe.

II. B. POZOSTAŁE TABELY NA POZIOMIE STANOWISKA:

Tab. 3. Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym dla gatunku szyplin jedwabisty *Dorycnium germanicum* – monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Oceny gatunku szyplin jedwabisty <i>Dorycnium germanicum</i> na poszczególnych stanowiskach			
						Populacja	Siedlisko gatunku	Perspektywy ochrony	Stan ochrony (ocena ogólna)
						teraz	teraz	teraz	teraz
						w latach 2015-2018	w latach 2015-2018	w latach 2015-2018	w latach 2015-2018
1	PLH260003	Ostoja Nidziańska	Świętokrzyskie	807	Garb Pińczowski	FV	FV	FV	FV
Suma poszczególnych ocen stanowisk					FV	1	1	1	1
					U1	-	-	-	-
					U2	-	-	-	-
					XX	-	-	-	-
RAZEM liczba ocenianych stanowisk/ ocen						1/1	1/1	1/1	1/1
UWAGI: Brak									

Tab. 4. Aktualne oddziaływania łącznie - **dane ogólne** - na stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla gatunku szyplin jedwabisty *Dorycnium germanicum* – monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

KOD	AKTUALNE ODDZIAŁYWA NIE	Uszczegółowienie - wytlumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem - razem teraz 2015-2018	Liczba stanowisk gatunku szyplin jedwabisty <i>Dorycnium germanicum</i> z danym oddziaływaniem i intensywnością								
				Wpływ pozytywny +			Wpływ neutralny 0			Wpływ negatywny -		
				Teraz 2015 -2018								
				A	B	C	A	B	C	A	B	C
A04.02. 02	Nieintensywny wypas owiec	Część terenu ogrodzona elektrycznym pastuchem, wypasane owce	1/1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
D01.01	Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	Użytkowanie drogi gruntowej i ścieżek prowadzi do uruchomienia procesów erozji, co w tym przypadku jest korzystne	1/1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie	Liczne ścieżki; wydeptywanie prowadzi do tworzenia luk w roślinności	1/1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
K01.01	Erozja	Erozja prowadzi do tworzenia luk w roślinności	1/1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Nie przepasane i nie wydeptywane części muraw zarastają krzewami	1/1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Liczba stanowisk, na których zdiagnozowano oddziaływania o danym wpływie i intensywności/liczba wszystkich monitorowanych stanowisk				1/1	1/1	1/1	0/1	0/1	0/1	0/1	0/1	1/1
Liczba wystąpień oddziaływań o określonym wpływie i intensywności /liczba stanowisk, na których zdiagnozowano oddziaływania o danym wpływie i intensywności				1/1	1/1	1/1	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	1/1

Tab.4.A. Zmiany aktualnych oddziaływań łącznie na stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla gatunku szyplin jedwabisty *Dorycnium germanicum* – monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

Monitoring prowadzono po raz pierwszy

STAN I ZMIANY W CZASIE POSZCZEGÓLNYCH AKTUALNYCH ODDZIAŁYWAŃ DLA GATUNKU NA STANOWISKACH**Podsumowanie:**

A04.02.02 Nieintensywny wypas owiec – stwierdzono słaby wpływ pozytywny

D01.01 Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe – stwierdzono silny pozytywny wpływ

G05.01 Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie – stwierdzono pozytywny wpływ o średnim nasileniu

K01.01 Erozja – stwierdzono słaby wpływ pozytywny

K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) – stwierdzono słaby wpływ negatywny

Komentarz:

Ponieważ monitoring na jedynym w Polsce stanowisku szyplinu jedwabistego wykonywany jest po raz pierwszy, brak danych do porównań z poprzednim okresem.

Obecnie daje się zauważyć szereg oddziaływań pozytywnie wpływających na stanowisko. Są to zarówno wprowadzane świadomie zabiegi ochrony czynnej (przywrócenie wypasu owiec), jak i zjawiska które na stanowiskach innych gatunków zwykle mają negatywne oddziaływanie. Zaliczyć należy tu dość intensywne wydeptywanie niektórych płatów muraw, utworzone tu liczne ścieżki użytkowane przez pieszych i rowerzystów. Potęgują one erozję na stromych stokach, przyczyniając się do tworzenia luk w roślinności sprzyjających rozwojowi szyplinu. W częściach muraw pozbawionych tego typu oddziaływań postępuje proces sukcesji, prowadzący najpierw do zwarcia runi, a następnie rozwoju krzewów i drzew. Z płatów tych szyplin jedwabisty jest stopniowo wypierany.

Tab.5. Przewidywane zagrożenia - dane ogólne - łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym dla gatunku szyplin jedwabisty *Dorycnium germanicum* – monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

KOD	ZAGROŻENIE PRZEWIDYWANE W PRZYSZŁOŚCI	Uszczegółowienie wytłumaczenie na czym polega	Liczba stanowisk gatunku szyplin jedwabisty <i>Dorycnium germanicum</i> z danym zagrożeniem	Liczba stanowisk gatunku szyplin jedwabisty <i>Dorycnium germanicum</i> z daną intensywnością zagrożenia		
				Intensywność zagrożenia		
				A	B	C
				teraz	teraz	teraz
			w latach 2015-2018	w latach 2015-2018	w latach 2015-2018	w latach 2015-2018
A04.03	Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu	Zaniechanie pasterstwa może uruchomić proces sukcesji	1	-	-	1
B01	Zalesianie terenów otwartych	W przeszłości część okolicznych muraw została zalesiona, potencjalnie istnieje niebezpieczeństwo kolejnych zalesień	1	-	-	1
K02.01	Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Potencjalne zaniechanie użytkowania może doprowadzić do zarośnięcia muraw	1	-	-	1
Liczba stanowisk, na których zdiagnozowano zagrożenia o danej intensywności/liczba wszystkich monitorowanych stanowisk				0/1	0/1	1/1
Liczba wystąpień zagrożeń o określonej intensywności /liczba stanowisk, na których zdiagnozowano zagrożenia o danej intensywności				0/0	0/0	3/1

Tab.5.A. Zmiany przewidywanych zagrożeń łącznie na tych samych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla gatunku szyplin jedwabisty *Dorycnium germanicum* – monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

Monitoring prowadzono po raz pierwszy

STAN I ZMIANY W CZASIE W ZAKRESIE I INTENSYWNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH PRZEWIDYWANYCH ZAGROŻEŃ DLA GATUNKU NA STANOWISKACH

Podsumowanie:

A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu – w przyszłości przewiduje się słaby negatywny wpływ

B01 Zalesianie terenów otwartych – w przyszłości przewiduje się słaby negatywny wpływ

K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) – w przyszłości przewiduje się słaby negatywny wpływ

Komentarz:

COPYRIGHT © GIOŚ

Praca zlecona przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

Sfinansowano ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Potencjalne zagrożenia związane są z ewentualnym ponownym zaniechaniem wypasu na stanowisku i skanalizowaniem szlaków spacerowych. Zarówno zaniechanie użytkowania, jak i zmniejszenie wydeptywania uruchomiłoby procesy sukcesji i mogłoby doprowadzić do zarośnięcia muraw formacjami krzewiastymi i leśnymi. Wiązałoby się to z zanikiem stanowiska szyplinu jedwabistego. Jeszcze większym zagrożeniem byłoby ewentualne zalesienie stanowiska.

III.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

W Polsce znane i monitorowane jest tylko jedno stanowisko szyplinu jedwabistego. Znajduje się ono na terenie obszaru Natura 2000: PLH260003 Ostoja Nidziańska. W związku z tym wyniki dla obszaru są takie same, jak dla stanowiska, a wszelkie uwagi i komentarze odnośnie stanowiska odnoszą się także do obszaru Natura 2000.

4. Wyniki monitoringu szyplinu jedwabistego *Dorycnium germanicum* cała Polska

podsumowanie

IV. PODSUMOWANIE INFORMACJI O STWIERDZONYCH GATUNKACH OBCYCH INWAZYJNYCH

Tab. 10. Lista gatunków obcych inwazyjnych stwierdzonych łącznie na stanowiskach w trakcie monitoringu gatunku szyplin jedwabisty *Dorycnium germanicum* – monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

Na badanym stanowisku nie stwierdzono obecności gatunków obcych inwazyjnych.

Tabela 10A. Porównanie stwierdzonych gatunków obcych inwazyjnych na stanowiskach gatunku szyplin jedwabisty *Dorycnium germanicum* z poprzednimi latami

Monitoring prowadzono po raz pierwszy

PODSUMOWANIE INFORMACJI O STWIERDZONYCH GATUNKACH OBCYCH INWAZYJNYCH

Na badanym stanowisku nie stwierdzono obecności gatunków obcych, inwazyjnych, mogących zagrażać szyplinowi jedwabistemu.

V. UWAGI DO METODYKI EWENTUALNE PROPOZYCJE ZMIAN NA PODSTAWIE PROWADZONYCH BADAŃ

Zmiany metodyki uwzględniono w trakcie badań terenowych i przy wypełnianiu formularzy w 2016 roku. Na razie dalszych zmian się nie proponuje. Ewentualne dalsze zalecenia i propozycje zmian metodyki będą mogły być zaproponowane po zebraniu większej ilości danych.

VI. SKUTECZNOŚĆ PODJĘTYCH DZIAŁAŃ OCHRONNYCH ORAZ PROPOZYCJE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Jedyne w Polsce znane stanowisko szyplinu jedwabistego znajduje się na terenie obszaru Natura 2000 Ostoja Nidziańska, jest też miejscem występowania chronionego typu siedliska przyrodniczego o kodzie 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*). Ochrona szyplinu jedwabistego jest więc zbieżna z celem ochrony obszaru Natura 2000 – utrzymaniem muraw kserotermicznych. Niestety zadanie to wymaga ochrony czynnej. Tego typu murawy kserotermiczne tradycyjnie użytkowane były jako pastwiska i po zaniechaniu wypasu stopniowo zarastały krzewami, a następnie przechodziły w zbiorowiska leśne. Obecnie jedynie część muraw na Garbie Pińczowskim jest wypasana. Wskazane byłoby poszerzenie terenów wypasanych o następne fragmenty muraw (obecnie nie użytkowanych), sukcesywne usuwanie krzewów i podrostu drzew, a przede wszystkim nie dopuszczenie do kolejnych zalesień. Ograniczenie antropopresji w postaci rozproszonych, nie skanalizowanego ruchu turystycznego i

lokalnego wydaje się niecelowe, gdyż wydeptywanie prowadzi do uruchomienia procesów erozyjnych i tworzenia się luk w pokrywie roślinnej, niezbędnych do odnawiania się szyplinu jedwabistego.

VII. INNE UWAGI

Brak uwag.

VIII. WYKONAWCY MONITORINGU

Tab. 11. Eksperci lokalni badanych stanowisk gatunku szyplin jedwabisty *Dorycnium germanicum* wg obszarów Natura 2000 – monitoring skończony – stan badań na koniec 2016 r.

Lp.	Lokalizacja stanowiska z gatunkiem szyplin jedwabisty <i>Dorycnium germanicum</i>				Id stanowiska	Nazwa stanowiska	NAZWISKO EKSPERTA LOKALNEGO (wykonawcy monitoringu)
	KOD Obszaru Natura 2000	obszar Natura 2000	Województwo, kraina geograficzna	Region biogeograficzny			teraz
							w latach 2015-2018
1	PLH260003	Ostoja Nidziańska	Świętokrzyskie Garb Pińczowski	kontynentalny	807	Garb Pińczowski	Anna Koczur

IX. SYNTETYCZNE PODSUMOWANIE WYNIKÓW MONITORINGU GATUNKU SZYPLIN JEDWABISTY *DORYCNIUM GERMANICUM*

Obecnie w Polsce istnieje tylko jedno stanowisko szyplinu jedwabistego znajdujące się w południowo-wschodniej części Niecki Nidziańskiej na garbie Pińczowskim między Pińczowem a Skowronnem. Szyplin jedwabisty jest gatunkiem zagrożonym wg Polskiej czerwonej księgi roślin (2014). Monitoringiem objęto jedyne polskie stanowisko. Oddziaływaniami sprzyjającymi szyplinowi są zarówno wprowadzane świadomie zabiegi ochrony czynnej (przywrócenie wypasu owiec), jak i zjawiska które na stanowiskach innych gatunków zwykle są nieporządkane. Zaliczyć należy tu dość intensywne wydeptywanie niektórych płatów muraw, utworzone tu liczne ścieżki użytkowane przez pieszych i rowerzystów. Potęgują one erozję na stromych stokach, przyczyniając się do tworzenia luk w roślinności sprzyjających rozwojowi szyplinu. W częściach muraw pozbawionych tego typu oddziaływań postępuje proces sukcesji, prowadzący najpierw do zwarcia runi, a następnie rozwoju krzewów i drzew. Z płatów tych szyplin jedwabisty jest stopniowo wypierany.

REGION KONTYNENTALNY

Stan populacji (FV)

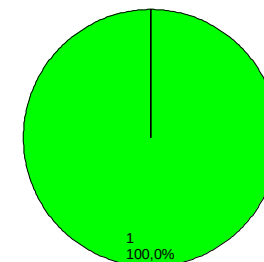
Stan populacji został określony jako właściwy (FV). Populacja jest stabilna, a jej wielkość porównywalna z danymi prezentowanymi dotychczas w literaturze.

Stan siedliska(FV)

Stan siedliska jedyne w Polsce stanowiska szyplinu jedwabistego oceniono jako prawidłowy (FV). Niepokojący jest tylko stosunkowo duży stopień zarośnięcia siedliska przez drzewa i krzewy (zbliżający się do wartości uznanej za progową). Niestety brak danych porównawczych i nie wiadomo, czy i jakim zmianom podlegała powierzchnia siedliska w przeszłości.

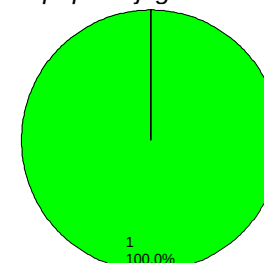
Perspektywy ochrony (FV)

Perspektywy ochrony określono jako dobre (FV). O ile nie zajdą jakieś nieprzewidziane zmiany, gatunek powinien utrzymać się na jednym stanowisku co najmniej przez kolejne kilkanaście lat. Sprzyjają temu zabiegi ochrony czynnej w postaci przywrócenia wypasu.

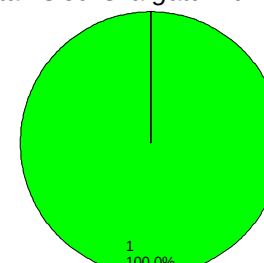
■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

Rysunek 3: Stan populacji gatunku

■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

Rysunek 4: Stan siedliska gatunku

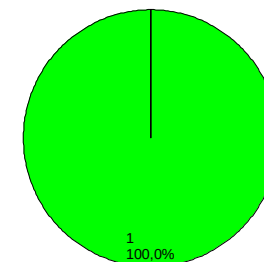

■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznan

Rysunek 5: Perspektywy ochrony gatunku

Stan ochrony(FV)

Stan ochrony gatunku oceniono jako prawidłowy (FV). Jedyne w regionie kontynentalnym i w Polsce stanowisko szyplinu jedwabistego obecnie jest stabilne.

■ FV – stan właściwy ■ U1 – stan niezadowolający ■ U2 – stan zły ■ XX – stan nieznany

Rysunek 6: Ogólny stan ochrony gatunku